

Algemene beschouwingen

Voorjaarsnota 2018
Perspectiefnota 2019 - 2022

11 juni 2018

**Gemeentebelangen
Stadskanaal**

Inleiding.

Voorzitter,

De economische en financiële crisis hebben we ver achter ons gelaten. Het gaat Nederland inmiddels voor de wind. Over het jaar 2017 bedroeg de groei 3,1%. Dit betekende het hoogste groeipercentage sinds tien jaar. In februari van dit jaar meldde Business Insider dat de economische groei van Nederland in de turbostand staat. Tegelijkertijd kwam met de mededeling dat we in 2018 bijna de piek van de groei gaan bereiken, het eerste waarschuwend signaal naar voren.

Die groei is helaas niet gelijkmatig over ons land verdeeld. Er bestaan dus grote regionale verschillen. In het rapport Regionaal-economische groei in Nederland van het Planbureau voor de Leefomgeving werd vorig jaar aangegeven dat de afgelopen decennia in Nederland een patroon is ontstaan van een krachtig groeiende Randstad en van Zuidelijk Nederland en een gemiddeld groeiend Oosten en Noorden. Als gevolg hiervan worden de economische verschillen tussen regio's groter. Dat geldt ook voor het Noorden en dus ook voor ons mooie Oost-Groningen. Als we bijvoorbeeld naar de werkgelegenheidsindex kijken dan voeren wij binnen de in het rapport genoemde veertig werkgelegenheidsregio's met onze zevenendertigste plaats een achterhoede gevecht. Er is dus werk aan de winkel.

Voorzitter, gemeenteraden en colleges gaan en komen. Sinds 1994 heb ik veel politici en wethouders langs zien komen. Er is in die tijd veel veranderd. Het gemeenteraadswerk is veel drukker en complexer geworden. Inwoners zijn mondiger en dus ook kritischer geworden. Er is en wordt gedigitaliseerd en de I-Pad en de smartphone zijn niet meer uit ons leven weg te denken. Maar één zeer belangrijk ding is in ieder geval nog niet veel veranderd en dat zijn de verkiezingen. In maart kozen onze inwoners wederom een nieuwe gemeenteraad. De Christenunie werd de grootste partij en kreeg daardoor de leiding tijdens de coalitieonderhandelingen tussen de CU, het CDA, de SP en de VVD. Na enkele weken werd het bestuursakkoord gepresenteerd en werd het nieuwe college gepresenteerd en geïnstalleerd. Alle fracties hebben tijdens een openbare vergadering hun mening over dit bestuursakkoord geventileerd.

We spreken de Algemene beschouwingen uit en besluiten over de Voorjaarsnota 2018 en de Perspectiefnota 2019-2022. Voor dit college is het de eerste keer en daardoor is dit een bijzondere vergadering.

Bijzonder zijn ook de omstandigheden waarin deze vergadering plaatsvindt. Daar waar andere gemeenten in de provincie Groningen zijn of worden heringedeeld slagen wij er in ons gebied nog steeds niet in om tot een herindeling te komen. Dat ligt zeker niet aan onze gemeente. Wij waren en blijven groot voorstander van een herindeling. De GBS fractie is teleurgesteld dat de coalitiepartijen en het college hebben besloten om op dit gebied initiatieven van anderen af te wachten. Onze vraag is of u hiermee alleen de andere gemeenten bedoelt of ziet u hier ook een belangrijke rol voor de provincie weggelegd?

Verder zijn bereikbaarheid en werkgelegenheid in onze gemeente belangrijke onderwerpen. Het verlies van werkgelegenheid raakt ons dan ook altijd hard. De sluiting door het COA van het AZC in Musselkanaal is daar een voorbeeld van. De conclusie van het COA dat er in de provincie Groningen gemiddeld meer asielzoekers worden opgevangen dan landelijk het geval is vinden wij een magere besluitvormingsgrond. Het COA zou in onze ogen veel meer moeten kijken naar de ondersteuning van de zwakke economische regio's. Ook rond de toekomst van ons Refaja ziekenhuis is er van alles aan de hand. Bijna elke dag is eigenaar de Treant groep in het nieuws en op z'n zachtst gezegd niet altijd in positieve zin. De onzekerheid onder personeel, medische staf, patiënten en inwoners van onze regio is troef. Hier moet in onze ogen op korte termijn een einde aan komen. Voor wat betreft de verdubbeling en aanpassing van de N366 zien wij weinig voortgang. De verdubbeling tussen Nieuwe Pekela en Veendam zou dit voorjaar starten. Wij vragen ons af wanneer er na de verwijdering van de bomen langs de rest van het traject met het verbreden van de weg wordt gestart. Zeer belangrijk voor een betere bereikbaarheid is de realisatie van de spoorverbinding Veendam-Stadskanaal. Het spoor heeft gelukkig de status "Hoofdspoor" gekregen maar we zijn er nog lang niet. De verkiezingen voor Provinciale Staten in 2019 naderen met rasse schreden. De provincie heeft beloofd om tijdens deze bestuursperiode een realisatiebesluit te nemen. Wij blijven zeer benieuwd of dit gaat lukken.

Ook dit jaar bevatten de voor ons liggende Voorjaarsnota 2018 en de Perspectiefnota 2019-2022 geen aanzienlijke beleidswijzigingen en ook weinig nieuw beleid. Net als in andere jaren is dit naar de mening van de GBS fractie gezien de financiële situatie een terechte keuze.

Er blijft zorg over de financiële positie van de gemeente. De meerjarenraming van 2019-2022 laat in de jaren 2019 en 2020 tekorten zien. In 2021 en 2022 worden positieve resultaten verwacht. Die negatieve en positieve saldi blijken echter niet keihard te zijn. Ook de risico's die we als gemeente lopen bij bijvoorbeeld

Jeugdzorg en Wedeka zijn moeilijk in te schatten. We zullen dus een voorzichtig en degelijk financieel beleid moeten blijven voeren.

Dan nu naar de programma's.

Programma 1: Welzijn & Zorg

Het college heeft vorig jaar besloten de voormalige Parkwijkschool een nieuwe invulling te geven. Novo, Vluchtelingenwerk Noord-Nederland, Rode Kruis, Stichting Welstad en Zorggroep Meander gaan het pand gezamenlijk gebruiken. Dat collegebesluit hebben wij niet in de openbare besluitenlijsten kunnen vinden. Onze vraag is of dit besluit ooit openbaar is gemaakt en zo niet, waarom niet? Het gemeentelijk accommodatieplan van ICS adviseurs uit juli 2013 adviseerde ons om de Parkwijkschool op termijn af te stoten. Renovatie op middellange termijn werd geacht niet gewenst te zijn. Zowel college als raad waren het eens met de adviezen die in dit rapport staan. Ruim vier jaar later besluit u echter die adviezen niet te volgen. U raamt € 121.000,-- aan totale (renovatie)kosten. Hiervan hebben € 34.000,-- een bouwkundig karakter. De overige aanpassingen bedragen € 87.000,--. Verder is er door de PvdA een technische vraag gesteld over de duurzaamheidseisen waaraan dit gebouw moet voldoen en welk energielabel het heeft. Uw antwoord dat het gebouw door bijvoorbeeld een niet geïsoleerde vloer en dak nu energielabel G maar uiterlijk in 2023 energielabel C moet hebben impliceert dat wij naast de geraamde kosten van € 121.000,-- nog meer kosten op ons bordje zullen krijgen. Er bestaat dus onzekerheid over de feitelijke kosten van dit project. Verder wordt er in de Voorjaarsnota op geen enkele wijze over de duurzaamheid en de kosten die daarvoor gemaakt moeten worden gerept. Zoals u weet heeft zich vorig jaar een serieuze koper voor dit gebouw bij u gemeld. Deze koper heeft in uw opdracht een goed plan ingediend. Waarom heeft u kijkend naar de leeftijd en de specifieke eigenschappen van dit gebouw en op basis van de adviezen van ICS adviseurs dit gebouw niet verkocht? Graag uw reactie.

Aanhakend aan het vorige punt zijn wij verbaasd over het feit dat u geen rekening hebt gehouden met duurzaamheidsmaatregelen voor het nieuwe MFA Cereswijk. U vraagt ons hiervoor een extra investering van € 115.000,-- . Het antwoord op onze technische vraag hierover vinden wij wat algemeen. Al in 2015 werden de akkoorden van Parijs gesloten. Toen was al bekend wat er op het gebied van ons klimaat aan de hand was en wat we eraan zouden kunnen en moeten gaan doen. Maar eerlijk is eerlijk voorzitter, ook de raad is in de aanloop naar het besluit rond de bouw van het MFA Cereswijk hierin niet scherp geweest. Laten we hiervan met

z'n allen leren dat we bij plannen van bouw en renovatie duurzaamheidsmaatregelen standaard meenemen.

Programma 2: Wonen & Voorzieningen

In de inleiding hebben wij aangegeven dat bereikbaarheid voor en van onze gemeente een belangrijk punt is. De reactivering van de spoorlijn Veendam – Stadskanaal is daarvan een speerpunt. Of het er ooit van gaat komen is volgens ons nog maar zeer de vraag. Doordat de spoorlijn inmiddels de status “Hoofdspoor” heeft gekregen is gelukkig één van de eerste schappen over de dam. Dat was een voorwaarde om Prorail aan de reactivering mee te laten werken. Maar er zijn nog grote hobbels te nemen. Hobbels op het gebied van de hoogte van de jaarlijkse exploitatie, de beheer- en onderhoudskosten en hoeveel de provincie hiervan zelf moet gaan financieren. Ook moet er overeenstemming met eigenaar STAR worden bereikt. Ook moeten er afspraken met het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat worden gemaakt. Om nog maar even te refereren naar wat directeur Hettinga van Arriva enkele jaren geleden opgetogen tegen de media zei. De trein naar Stadskanaal zou in 2017 kunnen rijden. Het kan inmiddels verkeren.

U vraagt de raad om € 10.000,-- beschikbaar te stellen om onderzoek naar de haalbaarheid van een museumspoorlijn van Stadskanaal naar Gieten te doen. De STAR ziet dit als mogelijk alternatief. Zowel de provincie Drenthe als de gemeente AA en Hunze betalen mee aan dit onderzoek. Onze vraag is waarom de provincie Groningen niet mee financiert. Wij hebben op zich geen bezwaar tegen dit onderzoek. Het zou een mogelijkheid kunnen zijn om de STAR geheel of gedeeltelijk geen gebruik meer van het baanvak Veendam-Stadskanaal te laten maken.

Voorzitter, dan naar de verkoop van de watertoren. Zoals bij u bekend hebben de fracties van D66 en wijzelf hierover schriftelijke vragen gesteld. Daarvan hebben wij de antwoorden van u nog niet binnen. Er ligt hier nu wel een besluit voor. We behouden ons in ieder geval het recht voor om na uw beantwoording van onze vragen in zijn geheel op dit onderwerp terug te komen.

Wij vragen ons af wat de stand van zaken is rond de verkoop van het al jarenlang leegstaande voormalige slachthuis aan de Oosterstraat. Volgens onze informatie heeft zich voor dit rijksmonument een serieuze koper bij de gemeente gemeld die vervolgens niets meer van diezelfde gemeente hoort of ziet. Graag uw reactie.

Het overleg om te komen tot een bezuiniging van € 7000,-- op De Pauw loopt al twee jaar. Op 17 mei j. hebben wij een brief van De Pauw ontvangen waarin zij opsommen wat er tot nu toe allemaal is gebeurd. Wij zien daarbij een behoorlijke inzet van ambtelijke en andere uren. Daarnaast is volgens ons door de raad de bezuiniging van € 7000,-- omgezet naar een PM post. Verder geeft u bijvoorbeeld bij het hoofdstuk digitalisering aan dat dit geen financiële voordelen oplevert en dat het in de ontwikkelingsfase geen reële taakstelling is gebleken. U stelt voor om de P.M. post voor deze ombuigingsoptie te schrappen. Ook een aantal andere P.M. posten zijn door u geschrapt. Wij stellen voor om met de ombuiging op De Pauw hetzelfde te doen. Dus wat ons betreft schrappen.

Programma 3: Jeugd & Educatie

Er wordt landelijk een groter beroep op de Jeugdhulp gedaan dan werd verwacht. Dus ook bij ons is dat het geval. De RIGG verwacht over het jaar 2017 een provinciaal tekort van 23,5 miljoen euro. Ook voor 2018 is de verwachting dat er onvoldoende budget uit de integratie uitkering Jeugdhulp zal komen. U stelt voor om voor onze gemeente een extra bijdrage van 1 miljoen euro te ramen. Ook voor de jaren 2019 -2022 verwacht u nog tekorten. De ramingen voor de jeugdhulpbudgetten wilt u per jaar met € 250.000,-- verlagen. U benadrukt dat deze bijstelling indicatief is. Wij gaan er van uit dat u alles in het werk stelt om greep op de overschrijdingen te krijgen. Betrokken organisaties moeten zich ervan bewust zijn dat een effectieve en efficiënte bedrijfsvoering in dezen noodzakelijk is. Daarbij staat voor ons voorop dat jongeren die echt hulp nodig hebben die hulp ook moeten krijgen.

Programma 4: Economie & Arbeidsmarkt

De stijgende aantallen aanvragen en daarmee ook de stijgende kosten voor Bewindvoering baren ons al jarenlang zorgen. Zoals bekend is de wet om deze aanvragen te kunnen indienen verruimd. Het is positief om te zien dat het college inmiddels diverse maatregelen heeft genomen. U voert periodiek overleg met de grote bewindvoerderskantoren, zet sterker in op preventie waardoor voorkomen wordt dat mensen schulden krijgen. Verder is het goed om te lezen dat meerdere organisaties hun samenwerking hebben geïntensiveerd. Hopelijk leiden deze maatregelen tot consolidatie of zelfs tot een daling van het aantal aanvragen. U zegt toe om in de P en C cyclus op de resultaten van de maatregelen terug te zullen komen. Wij zien dit met belangstelling tegemoet.

De financiële situatie van Wedeka blijft zorgelijk. U hebt het nadelig saldo van de begroting 2018 met bijna een miljoen euro moeten verhogen. Voor Stadskanaal betekent dit een extra bijdrage van € 414.000,--. Voor een deel ligt de oorzaak hiervan bij de rijksoverheid. Zij keert nog steeds lagere en daarmee te lage subsidies uit. Voor een ander deel ligt dit aan het niet doorgaan van een geplande reorganisatie. En er is nieuw personeel aangenomen. Onduidelijk voor ons is waarom het goedkoper is om personeel verder te laten werken in plaats van ze te ontslaan. Gelukkig valt het tekort van Wedeka over 2017 lager uit en kan het tekort door Wedeka zelf worden betaald.

Voor de komende jaren is nog niet echt duidelijk wat de meerjarenbegroting van Wedeka zal gaan laten zien. Volgens de prognoses zullen vanaf 2019 de tekorten voor Stadskanaal gaan oplopen van € 497.000,-- in 2019 naar € 795.000,-- in 2021. Wij zijn benieuwd wanneer en welke maatregelen er zullen worden genomen om deze tekorten terug te gaan dringen.

Programma 5: Ruimte en Milieu

Voorzitter, duurzaamheid is en wordt een steeds belangrijker onderwerp. Het is goed dat wij voor onze inwoners al een behoorlijke tijd de duurzaamheidslening beschikbaar hebben. Het is positief om te zien dat het fonds inmiddels ook een binnenkomende geldstroom kent. Helaas is dit nog niet voldoende om alle nieuwe aanvragen te kunnen bekostigen. Hiervoor vraagt u ons een krediet van € 300.000,-- beschikbaar te stellen en deze onttrekken aan de reserve duurzame energie. Wij kunnen daarmee akkoord gaan.

Afsluiting

Voorzitter, de gemeente Stadskanaal viert in 2019 haar 50-jarig jubileum. Dat is een reden om feest te vieren. Dat mag wat ons betreft ook best wat kosten. Want 50 jaar dat wordt je als mens maar ook als gemeente maar één keer. Wij zijn akkoord met het verstrekken van een krediet van € 100.000,-- en dat we de festiviteiten in 1 week gaan concentreren.

Wij wensen in deze tijd van grote uitdagingen het college, de raad, de ambtelijke organisatie en onze inwoners veel wijsheid, sterkte en succes toe.

Fractie GBS, juni 2018.